

અનિલ રાવલ

feedback@
bombaysamachar.com

'હંબીબભાઈ કી મૌત કો લે કર ભાઈ બહુત હુંદું હૈ એ...ઓર ગુસે મેં ભી હૈ,' રાકે બેસતાની સાથે કહું.

'પૂરી ફિલ્મ છન્ડાંડ્રી...અપણે લોગ સભ હેરાન હૈ.' આદિલ ખેડું.

'ફિલ્મ છન્ડાંડ્રી કા અપના કારોબાર પહેલે જેસા ચાલુ રહ્યા હૈ. હસ્કે લિયે ભાઈ અપના હુસરા બંદા બિટિયેબા.' ડોણ હશે ભાઈનો એ બીજો ખાસ માણસ...બસ્તા શેઠને બદલે ભાઈ એનો કોઈ બીજો બંદો પરંતુ કરશો તો. આદિલ ખાન મુંજુવાણ અનુભવી રહ્યો હતો.

'બસ્તા શેઠ કો મિલના હૈ.' રાક બોલ્યો.

'કલી ભી...આપ બોલો તથ મિટિંગ કરેંગે.' આદિલ ખાનને મિટિંગનું કરશુણ પૂછવાની છાંધા થાઈ, હતો એ ચૂપ રહ્યો.

'હંબીબભાઈ કો કિસીને ઉદાય તો નહીં?' તુમ કો કયા લગતા હૈ?.' રાકના સચાલે આદિલ ખાનના દિલના ઘણકરા વાચી દીધો.

'એસા તો નહીં લગતા. સિમ્પલ એક્સેસનું લગતા હૈ.' આદિલ ખાન કહું.

'બસ્તા શેઠ કે સાથ મિટિંગ લગતાઓ.' રાક એનીપોઠ પર પહેલો ફીન બસ્તા બોલ્યો. આદિલ ખાને બસ્તા શેઠને ફીન જોડ્યો.

'હેલો બસ્તા શેઠ, આદિલ ખાલ રહા હું. ભાઈ કા એક ખાસ બંદા આપસે મિલના ચાહું.' ■

એ જ રાત બસ્તા શેઠના થરે રાકની મિટિંગ થઈ. મિટિંગમાં આદિલ ખાનની ગેરહાજરાથી બસ્તા શેઠને આસ્પર્ચ જૂનું...પણ અમણો રાકને પૂછ્યું નહીં અને રાકે એમન જાણવાની જરૂર લગ્ની નહીં. મોતીબાબુ ખાલાનો ફીન સ્પર્ધ હતો...રામેન કોઈ રહસ્ય એના મોંસાથી નીકળી જાય, પણ એવું કંંગ થયું નહીં. મોતીબાબુ ખાલાનોમાં રૂપી ગયો.

એકાવર રહસ્ય હાથ લગી થાઈ થા...મારો કષા આદમી થા?.' મોતીબાબુને પહેલીવાર પૂછી લીધું.

'અણા આદમી થા.' જોચાવે કહું.

'ઉપરા સે અછા થા અંદર સે કષા થા?.' તુમકો પતા નહીં કી વો કેસા આદમી થા?.'

'મૈં તો ચિક્કે ઉસકા ટેક્સી ચલાતા થા. મારા વો ભગ્નો લોંગોને કો છુપાયા થા...અપેને રૂમ મેં.' મોતીબાબુ જોચાવરને ઉઝેરી રહ્યો હતો...રામેન કોઈ રહસ્ય એના મોંસાથી નીકળી જાય, પણ એવું કંંગ થયું નહીં. મોતીબાબુ ખાલાનોમાં રૂપી ગયો.

એકાવર રહસ્ય હાથ લગી થા...સીમા પોતાની જા સ ક સે ગ રે ક ને બીરાબેની...અને પોતે છાતી ફુલાવીને અની સામે લગ્નોને પ્રસ્તાવ મુક્કો ને સીમા અનો ગાયામાં મૌતીની વરમાણા પહેલાવો...અને પોતે સીમાને બાધ્યપશમાં સંમાવી લેશો...મનમાં આકાર લઇ રહેલી દશ્યરયાને અંતે મોતીબાબુનું મન થનગની ઉઠ્યું.

'તુમકો કલ બસ્તા શેઠને બુલાયા હૈ.' જોચાવરના અવાજે મોતીબાબુનું થનગણાટ દીક્કો પાડી દીધો.

કહું.કોઈ બડા કંડ કર કે આ રહા હૈ?.' મોતીબાબુને પૂછ્યું.

'બસ્તા શેઠ કો હી પૂછ્યાના.' એણે વાત ઉડાડી દીધી. ચંદનના મોતનો બેંદ થયો ઉક્કીલી શકાશે અની મથયમાં સાથે મોતીબાબુ દાઢ ગટગટી ગયો.

જીલમ છન્ડાંડ્રીલાંનો કી મિટિંગ બુલાતું હું. લાયો-

કરોડો કા બિઝનેસ હૈ. ચલતા હું.' રાક ઉલ્લો થયો.

'અણે...આપને પિંગા નહીં? જ્વાસ એસે હી પડા હૈ.' બસ્તા શેઠ કહું.

'મૈં શરાણ નહીં પીતા બસ્તા શેઠ.' ખુદા હાંકિંગ કઠીને નીકળી ગયો.

રાક મિટિંગ કરવા આવ્યો ફિલ્મ છન્ડાંડ્રીનું સુકાન સોપાણની કોઈ વાત કરી નહીં? આદિલના કહેવા મુજબ હંબીબ પછી મારો જ છે. બસ્તા શેઠને રાકના આવવા અને જદ્દી નીકળી જવાનું કરશુણ સમજાયું નહીં

ચંદનના મોત વિશે કચારેક તો જોચાવર કંઠક બખી દેશે એથાના મોતીબાબુ રોજ એની સાથે દાડ પીવા બેસતો. બેન્નાન્ના દિવિવસ પછી એક સાંચે જોચાવર બારમાં ગયો. મોતીબાબુને એને જોતા વેં પૂછ્યું: 'કંડા ચલે ગયે થે છતને

કરવા લગ્યા અને અચાનક દરવાજો ખુલ્યો. આદિલ ખાને બસ્તા શેઠની સાથે એન્ટ્રી મારી.

'આછાની બસ્તા શેઠ આપકા હી ઠંતેગ્રાર થા.' રાણિંગ ટેબલની ઓંધે ઊભેલા રજાકે કહું. બસ્તા શેઠ રજાકને બેટીને બાજુમાં ઊભા રહ્યો.

'યુદે જ્યાદા બોલને કા નહીં હૈ. ફિલમ છન્ડાંડ્રી કા ચારા કારોબાર અથ સે.' રાણિંગ નાચની અછાની નજર ફરતી ફરતી બસ્તા શેઠ અને પણી આદિલ ખાને ફરી બસ્તા શેઠ પર આવી.'બસ્તા શેઠ સંભાળેં.' આદિલ બોલને રાણક પાર્ટી હોલાના તોતિંગ દરવાજેને બે હાથે હડસેલી ભાઈ નીકળી ગયો ને વેટાટોનું જું અંદર પ્રવેશ્યું.

કહું. પાર્ટી હોલામાં પાર્ટોને માટોલ જું મવા લાય્યો....શોખેલાનો હુવારો જું મવા સુધી ઉડ્યો.....જ્વાસથી ગ્રાસ ટકરાયા...બસ્તા શેઠ ને અભિનંદન મળવા લાગ્યા....બસ્તા શેઠ સાથે દોસ્તી બંધવા લાગ્યો....

'મેંને કાણ થા ના કી હંબીબભાઈ કે બાદ આપ હી હું.' આદિલ ખાને કહું.

વિચારમાં ખોવાયેલા બસ્તા શેઠ થોડીવારે કહું: 'તેરે દિમાગ મેં હોર હું ચલ રહા હૈ ના?'

અભિને રસ્તાપાંથી હુટાવા માગતા આદિલ ખાને કહું: 'ઓર એક કામ કરાન હૈ.'

રાણક એરોપોર્ટ પર ઉત્તો. અંદર પ્રવેશાંત પહેલાં એણે પોતાના એક સાગરીને કહું: 'ઉસ પર નજર રાનો.'

'હાં ભાઈ...પહેલે આપ એક જીવાન હોયે ગયો.' ■

કોમી એકતા માટે જાણીતા અમદાવાદ શહેરમાં તે અરસામાં જીવી હુલ્લો ફાટી નીકળ્યા હતા. હુમલાખોરો લાય્યાં શાખો ધારણ કરીને આતંક કેવાળી રહ્યા હતા. ચૂટોણી માટે હું એક મહિનો જ બાકી હતો. હુમલાખોરો ગમે તે સ્વચ્છાને ન્યારકારાને આદેરસ્થયો પર તોફાફ કરીને લોકીના જાન-સામાન્યને નુકશાન પદ્ધોયાંતા. પોલીસ કોણ તેતા હતી ધતાંય ચારે બાજુ ભયનું વાતવરણ ફેલાયેલું હતું.

પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર રાણે હૌદ્દાણ તેની સર્જાની પરામાં દ્રિસ્પિટલ લઈ જતા હતા, તાં જ જ-સાત ખૂદાણી બાંધેલા શાખધારીઓને જાહેર રસ્તા પર તેમની કાર રોકી. રાણે અત્યારે જુદી પદ્ધતિ હતી એને આદેરસ્થયો પર તોફાફ કર

જ્યાં થયું આપણી લોમિઓનું મિલન
ચાળિયો ચોતરફ નૃત્ય કરી રહ્યો
તેં લાટેને વિભેરી તો તારા ખર્ય
ચાંડ હસતો ગયો, રાત શરમાઈ ગઈ

ગુજરાતી ગજલને હર હાલમાં જીવની રાખવા માટે શરૂઆતના

ગજલકારોને જે સંખર કર્યો હતો, તેને હિતિહાસ લખવામાં

આવે તો અનેક બેખદીઓનાં નામ સામે આવો.

ચાંડી-પદી તો આવે, પણ આપમાન,

અચાલેલાના, ઉપેક્ષા અને અવમાનના સામે

સતત એણનમ રહીને ગજલને લોકો સુધી

પહુંચાડવામાં જેમણો ખીંચી રહેલી અને ખુમારી

દાખ્યાં છે. તેમાં મોખારાનું એક નામ

છે જ મિયતરામ કૃપાશકર પંચા.

ભાતીંગ અને બહુમુખી પ્રતિબા

ધરાવતા જ મિયત પંચાએ ઉપનામ-

તખલુસ 'જિગર' રાખ્યું હતું.

કાર્સાની, ઉર્દૂ અને સંસ્કૃતાના માર

પંડિત ઉર્દૂ જગતો અને ઉર્દૂની

સમજોને એ રંગને ગુજરાતી ગજલમાં તેહિયતો

કર્યાની, પણ આત્મા બન્ને કલિજાં. આમ

જમિયત પંચા પિતુપક અને માતૃપક બન્ને તરફથી કલિતનો

ચાંડી, ઉર્દૂ અને માતાની ગજલની કલિજાં

અને માતાની ગજલની કલિજાં. આમ

જમિયત પંચાએ ઉત્તમ લાગતી કલિતનો

ગુજરાતીમાં અવતારવાનું સુંદર કામ

એમની કલિક દાખ્યે છે. બધાને જોયેલા-

જીણેલાના અને અન્ય કલિતનો વિષયો

રસભાવ વગેરેના અવનાનાં નિરૂપણે કારણે,

વસંતમાં ખીલી કિટાને વૃક્ષો માફક, શોલી ઉદ્ધ છે જે

વારસો પાયા હતા. જન્મ તારીખ અને વર્ષ વિશે જુદી જુદી નોંધ

મળે છે, પણ કલિયી જન્માબ જલન માતરીને નોંધું છે તે પ્રમાણે

એમનો જન્મ બંદટમાં ૧૦૮ આંગસ્ટ ૧૯૮૦માં થયો હતો

અને મત્યું ૨૮ માર્ચ ૧૯૮૦માં થયું હતું છ દાયકા ગજલની જુદી નોંધ

અને શાંકની આરાધના કરી. નયલથા, વાતા, ચિત્ર, ગજલ

અને અનુયાદ એમ વિશે શાખાઓનાં અશરની ઉપાસના કરી.

એમની મુખ્ય ઓળખ ગજલકાર તરીકીની રહી છે. જમિયતભાઈને

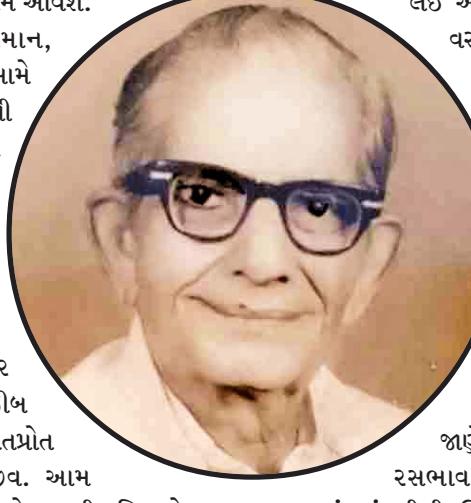
કારકિંદી પકાર તરીકી શરૂ કરી હતી. એ વખતે પ્રગટ થાયા

'ગુજરાતી' સાંપ્તાહિકમાં રિપોર્ટર હતા અને સદ્ભૂત્યાં એવું કે

બાપુના સાનિન્ધ્યમાં રહીને ઐતિહાસિક 'દાંતીકૂચ'નું રિપોર્ટિંગ

કર્યું હતું.

પ્રતિભાવંત સજ્જક જમિયત પંડ્યા 'જિગર'

જમિયતભાઈને ૧૯૮૦માં 'નવપ્રભાત' માસિક શરૂ કર્યું અને ગજાદીં સંગ્રહામાં માણા પૂર્ણ. શયદા સાહેબને ગજલજુદુ સ્વીકાર્ય. ગજલ ચાનગાન પ્રથમ પડાવમાં 'ઝોમેભીના' અને 'રેણેલીના' નામે ગજલસંગ્રહો પ્રગટ કર્યો. પ્રથમ નવલકથા 'કમનશીબનું કિસ્તમાં' ૧૯૮૩માં આવી. એમનું પ્રથમ કાચ્ય ગુલબંડી છંદનો લખાયું હતું. ગુજરાતીમાં ઉર્દૂ રેલી ગજલ લઈ આવ્યા. અનેક વાતસંગ્રહો, જીવનચિત્ર, વરદાન ગજલસંગ્રહ, નગમ-મુશ્કેલનો સંગ્રહ ગ્રાણ અને ગ્રાણ કાચ્ય. અન્ય કલિતનોનાં મુત્કાણો સંગ્રહ નજારાનું આવ્યો. ઉર્દૂ અને ગુજરાતી ગજલની ઉત્પત્તિ અને વિકાસનો પ્રારંભ કર્યો. એમની ગજલમાં વ્યાપક ભાવ અધ્યાત્મ છે, ખુમારી છે અને જિદાદિલી છે. એમની કૃતિઓનાં ફારસી, ગુજરાતી, ઉર્દૂ, સંસ્કૃતની રંગસભર રંગોની છે અને બારોક નક્શોકામની મીનાકારી છે. સાથી શાખાનોને કંઈક નવીન, કંઈક નોંધું લખવાની શીખ આપે છે, સાથે સાથે શું લખાયું તેનો શશાંકો પણ કરે છે:

એવી તો વાસ્તવિક જીવનની જે અંની કરાવી વો
મહિદા આમને તોડો, સુરાદૈને ફાગવી વો
સમયનો સાદ હો એવી ગજલ મિત્રો! સુધીવી વો
જીવનના પંચાં આશા તણા દીપક સજાવી વો
નવી દિશા, નવું ચેતન, નવી લીમિબ વાદુંની વો
માણિએ:

અમૃત વિશિષ્ટ ભાવથી વાચકને પ્રમાણિત કરી શકે છે. મતીઓ બદલાય, પણ દેરેક પ્રતીક અમૃત અભિપ્રેત ભાવનો સંસ્કરણ મૂક્તનું જાય અને સમગ્ર ગજલ વાંચાનું એ ભાવના સંસ્કરણો સમન્વિત થાય. જમિયત પંડ્યાની જુદી જુદી ગજલોમાં આવો અનુભવ થાય છે. એમની ગજલમાં વ્યાપક ભાવ અધ્યાત્મ છે, ખુમારી છે અને જિદાદિલી છે. એમની કૃતિઓનાં ફારસી, ગુજરાતી, ઉર્દૂ, સંસ્કૃતની રંગસભર રંગોની છે અને બારોક નક્શોકામની મીનાકારી છે. સાથી શાખાનોને કંઈક નવીન, કંઈક નોંધું લખવાની શીખ આપે છે, સાથે સાથે શું લખાયું તેનો શશાંકો પણ કરે છે:

એવી તો વાસ્તવિક જીવનની જે અંની કરાવી વો
મહિદા આમને તોડો, સુરાદૈને ફાગવી વો
સમયનો સાદ હો એવી ગજલ મિત્રો! સુધીવી વો
જીવનના પંચાં આશા તણા દીપક સજાવી વો
નવી દિશાં શાંદણી એવો સુખન જગ્યાવાળી વો
નવી દિશા, નવું ચેતન, નવી લીમિબ વાદુંની વો
માણિએ:

પંતગાની માફક અમે આંખ મીઠી

નથી જંપલાલું દીપક પર, પરંતુ,

વિરદ્ધ આપને જીવા ધીરે વારે

સીતાત્માં સીતાત્માં શહાદત કરી છે

અત પર હસતો રહ્યો ને હાર પર હસતો રહ્યો
કૂલની શાચાં ગાઢી અંગરે પર હસતો રહ્યો
અસુસીબત! એવો લિંગાદિલીને દાદ હે
તેં ધરી તલવાર તો હું ધાર પર હસતો રહ્યો

નવરાશ મેળવીને કરી આવજે મરણ!

તારે ચ હશે કામ ને મારે ચ કામ છે

લાયાર છું છું આજ તને આવકારવા

आવો, ફરીને એક વાર આવો તો આવકાર છે

વખ્ફીં વાર જોઈ છે કોઈ વાર છે;

નથી જોઈ છે કોઈ વાર છે;

અને જોઈ છે કોઈ વાર છે;

અને જોઈ છે કોઈ વાર છે;

મોર્નિંગ
ખૂસિંગ

રાજ ગોસ્વામી
feedback@
bombaysamachar.com

ગરીબ દેશમાં વીઆઈપી સંસ્કૃતિની આ તે કેવી અમીરી!

તાજેતરમાં કુલમેળામાં નાસભાગ-ભાગાદો થઈ એમાં અનેક લોકો મરી ગયા તે પછી ઉત્તરપ્રદેશ સરકારે તાબડતોબ અમૃક પગલાં બચ્યું ત્યારે આપણુંને ખબર પડી કે કુલમેળા સ્નાન અને દર્શન માટે વીઆઈપી પાસ - વીઆઈપી પાકિંગ અને વીઆઈપી ઘાટ પણ હતો. સરકારે તાબડતોબ તે વ્યવસ્થા રદ કરી.

ભારતમાં વીઆઈપી સંસ્કૃતિનું આ વરંવું સ્વરૂપ છે. સરકારો આપી અને ગઈ, પણ વીઆઈપી સંસ્કૃતિ વધવાળું છે. ગયા એપ્લિકેશન્સ જે 'મન કી બાત' કાર્ડમાં વાગ પ્રધાને કર્યું હતું છે, 'વીઆઈપી સંસ્કૃતિ પ્રિટિશરોને હણ હતી અને એના ગયા પછી નાખ્યું થઈ જવી લેતી હતી. મારા માટે એવરી પરસન ઈંગ્લેઝ ટાઇપોન્ટ-ટાઇપોન્ટ (ઠાંપોઠાઈ).'

મધ્યયૂનીન યુરોપમાં જ્યારે સામંતાવી સમાજવ્યવસ્થા એની સરળત્વી ઉપર હતી ત્યારે એના વિદોહમાં લોકશાલીનો જન્મ થયો હતો. લોકશાલીનો પાચાનો આદર્શ ભરાબારી અને એક જાતનો છે. સ્વફોલમાં જે યુનિકોમનો નિયમ છે તે આ લોકત્વનિક વ્યવસ્થાનું પ્રતીક છે. જ્યાં દેંક વિધાયી, સમાજિક ઊંચાઈ કે નીચાઈ, હતાં સમાન નજર આવે છે. એંગ્રેઝ ભારતની સ્વફોલમાં વાટની સમાનતા તો લઈ આવ્યા, પરંતુ વાટસરોખ માટેનું ભવ્યતાતિબદ્ય રાફ્પાયિ બબન, સુપ્રાન્ટેન્ટ-ટાઇપોન્ટ એક પોલીસ અને ડિસ્પ્લાઇન મેન્જિન્ટ-ટાઇપોન્ટ અને કોલેક્ટર અને કોલેક્ટર અને એપ્લિકેશન એક પોલીસ અને ડિસ્પ્લાઇન મેન્જિન્ટ-ટાઇપોન્ટ અને વિટિશ રાજકોટની આગળ-પાછા વાણિયા (કો-નોય) પ્રતીકોમાંને જે રાજા-મહારાજા અને દાહોદો 'વેરી કાંપોન્ટ-પરસન' (વી.આઈ.પી.ની તહેજાલ મૂકૃતા ગયા).

વીઆઈપી સંસ્કૃતિ એ માનસિકતામંથી આવે છે કે માસ્કોની 'હાઈકોર્ટ'માં વહેચાયેલા છે અને નીચેના માસ્કોને ઉપરના માણસની અવિનતા અને અવિકાર સ્વીકારવાન હોય છે. જંગલના જીવનમાં 'સભાના' અને 'નભાના'નો આવો બેદ બહુ રૂપ છે. માનવજીવનમાં આવી અસમાનતા સૌથી પુરુષી ધર્મમાંથી આવી હતી. ગુજરાતીમાં 'દેવાના દીવેલ' શબ્દમાંથી છે. (જે ગ્રાવંદં મેધાઝીઓને પર્યાપ્ત હતું હતું કે દેવરની ઓળખાણ અને પદોંને કરાણે મારા વિસ્તરના ઘણા વિધાયીઓને ગમતી સ્વફોલમાં એકમિશન મળી જતાં નિયમ તોવીને જતા રહેવાની અભીસા ઉપર કાંબ રાની શકે?)

અન્યાં વીઆઈપી સંસ્કૃતિ એ માનસિકતામંથી આવે છે કે માસ્કોની 'હાઈકોર્ટ'માં વહેચાયેલા છે અને નીચેના માસ્કોને ઉપરના માણસની અવિનતા અને અવિકાર સ્વીકારવાન હોય છે. જંગલના જીવનમાં 'સભાના' અને 'નભાના'નો આવો બેદ બહુ રૂપ છે. માનવજીવનમાં આવી અસમાનતા સૌથી પુરુષી ધર્મમાંથી આવી હતી. ગુજરાતીમાં 'દેવાના દીવેલ' શબ્દમાંથી છે. (જે ગ્રાવંદં મેધાઝીઓને પર્યાપ્ત હતું હતું કે દેવરની ઓળખાણ અને પદોંને કરાણે મારા વિસ્તરના ઘણા વિધાયીઓને ગમતી સ્વફોલમાં એકમિશન મળી જતાં હતાં...)

અપણા દ્વારાની છે, ઘરની ચાર દીવાલોમાં છે. જો ચાન્સ મળે તો અને જો કોઈ હેતુનું ન હોય તો, તમારામંથી કેટલા દ્રાફ્ફિક નિયમ તોવીને જતા રહેવાની અભીસા ઉપર કાંબ રાની શકે?

અન્યાં વીઆઈપી સંસ્કૃતિ એ માનસિકતામંથી આવે છે કે માસ્કોની 'હાઈકોર્ટ'માં વહેચાયેલા છે અને નીચેના માસ્કોને ઉપરના માણસની અવિનતા અને અવિકાર સ્વીકારવાન હોય છે. જંગલના જીવનમાં 'સભાના' અને 'નભાના'નો આવો બેદ બહુ રૂપ છે. માનવજીવનમાં આવી અસમાનતા સૌથી પુરુષી ધર્મમાંથી આવી હતી. ગુજરાતીમાં 'દેવાના દીવેલ' શબ્દમાંથી છે. (જે ગ્રાવંદં મેધાઝીઓને પર્યાપ્ત હતું હતું કે દેવરની ઓળખાણ અને પદોંને કરાણે મારા વિસ્તરના ઘણા વિધાયીઓને ગમતી સ્વફોલમાં એકમિશન મળી જતાં હતાં...!)

અન્યાં વીઆઈપી સંસ્કૃતિ એ માનસિકતામંથી આવે છે કે માસ્કોની 'હાઈકોર્ટ'માં વહેચાયેલા છે અને નીચેના માસ્કોને ઉપરના માણસની અવિનતા અને અવિકાર સ્વીકારવાન હોય છે. જંગલના જીવનમાં 'સભાના' અને 'નભાના'નો આવો બેદ બહુ રૂપ છે. માનવજીવનમાં આવી અસમાનતા સૌથી પુરુષી ધર્મમાંથી આવી હતી. ગુજરાતીમાં 'દેવાના દીવેલ' શબ્દમાંથી છે. (જે ગ્રાવંદં મેધાઝીઓને પર્યાપ્ત હતું હતું કે દેવરની ઓળખાણ અને પદોંને કરાણે મારા વિસ્તરના ઘણા વિધાયીઓને ગમતી સ્વફોલમાં એકમિશન મળી જતાં હતાં...!)

અન્યાં વીઆઈપી સંસ્કૃતિ એ માનસિકતામંથી આવે છે કે માસ્કોની 'હાઈકોર્ટ'માં વહેચાયેલા છે અને નીચેના માસ્કોને ઉપરના માણસની અવિનતા અને અવિકાર સ્વીકારવાન હોય છે. જંગલના જીવનમાં 'સભાના' અને 'નભાના'નો આવો બેદ બહુ રૂપ છે. માનવજીવનમાં આવી અસમાનતા સૌથી પુરુષી ધર્મમાંથી આવી હતી. ગુજરાતીમાં 'દેવાના દીવેલ' શબ્દમાંથી છે. (જે ગ્રાવંદં મેધાઝીઓને પર્યાપ્ત હતું હતું કે દેવરની ઓળખાણ અને પદોંને કરાણે મારા વિસ્તરના ઘણા વિધાયીઓને ગમતી સ્વફોલમાં એકમિશન મળી જતાં હતાં...!)

અન્યાં વીઆઈપી સંસ્કૃતિ એ માનસિકતામંથી આવે છે કે માસ્કોની 'હાઈકોર્ટ'માં વહેચાયેલા છે અને નીચેના માસ્કોને ઉપરના માણસની અવિનતા અને અવિકાર સ્વીકારવાન હોય છે. જંગલના જીવનમાં 'સભાના' અને 'નભાના'નો આવો બેદ બહુ રૂપ છે. માનવજીવનમાં આવી અસમાનતા સૌથી પુરુષી ધર્મમાંથી આવી હતી. ગુજરાતીમાં 'દેવાના દીવેલ' શબ્દમાંથી છે. (જે ગ્રાવંદં મેધાઝીઓને પર્યાપ્ત હતું હતું કે દેવરની ઓળખાણ અને પદોંને કરાણે મારા વિસ્તરના ઘણા વિધાયીઓને ગમતી સ્વફોલમાં એકમિશન મળી જતાં હતાં...!)

અન્યાં વીઆઈપી સંસ્કૃતિ એ માનસિકતામંથી આવે છે કે માસ્કોની 'હાઈકોર્ટ'માં વહેચાયેલા છે અને નીચેના માસ્કોને ઉપરના માણસની અવિનતા અને અવિકાર સ્વીકારવાન હોય છે. જંગલના જીવનમાં 'સભાના' અને 'નભાના'નો આવો બેદ બહુ રૂપ છે. માનવજીવનમાં આવી અસમાનતા સૌથી પુરુષી ધર્મમાંથી આવી હતી. ગુજરાતીમાં 'દેવાના દીવેલ' શબ્દમાંથી છે. (જે ગ્રાવંદં મેધાઝીઓને પર્યાપ્ત હતું હતું કે દેવરની ઓળખાણ અને પદોંને કરાણે મારા વિસ્તરના ઘણા વિધાયીઓને ગમતી સ્વફોલમાં એકમિશન મળી જતાં હતાં...!)

અન્યાં વીઆઈપી સંસ્કૃત

